

Subsidieprogramma / Subsidy programme	:	COVID-19 Programma
Dossiernummer / Dossier number	:	5.1.2e
Aanvrager / applicant	:	
Projecttitel / Project title	:	Aanhoudende Lichamelijke Klachten na COVID-19: de Lifelines Long COVID studie
Beoordelingscode / Assessment code	:	5.1.1c

1. Informatie

Het beoordelingsformulier dient als hulpmiddel om een projectidee te kunnen beoordelen op relevantie en globaal op kwaliteit. Het doel van de beoordeling is vooral om te bepalen of het projectidee relevant is en globaal van goede kwaliteit voor de subsidieoproep. De relevantie voor de betreffende subsidieoproep wordt bepaald aan de hand van de beoordelingscriteria zoals beschreven in de subsidieoproep. **De volledige beoordelingscriteria staan vermeld in de subsidieoproep, lees deze zorgvuldig door voordat u het projectidee beoordeelt.** De subsidieoproep tekst en het projectidee vindt u in ProjectNet.

Op basis van de beoordelingen zal er een voorselectie gemaakt worden tijdens de commissievergadering in mei. Om de discussie tijdens de commissievergadering zo soepel mogelijk te laten verlopen is het belangrijk om naast uw score helder en bondig uw overwegingen in te vullen.

2. Relevantiecriteria

Legenda: ZR (Zeer relevant), R (Relevant), OR (Onvoldoende relevant)

2.1 Doelstelling en vraag- of taakstelling

ZR	R	OR
X		

Denk daarbij aan:

- het onderzoek richt zich op alle aspecten van de oproep en niet slechts een deel aspect.
- is publieke financiering noodzakelijk?

Geef uw overwegingen weer:

De doelstelling van dit onderzoek is praktisch toepasbare kennis genereren voor het verbeteren van de zorg voor patiënten met aanhoudende klachten na COVID-19. Het onderzoek houdt rekening met kenmerken van de patiënten voor de COVID-infectie. Deelnemers zijn reeds geïncludeerd in het Lifelines Cohort. Gegevens uit de database laten zien dat Wanneer Long COVID werd gedefinieerd als een toename van klachten op 3

maanden na infectie, ten opzichte van het klachtenniveau voor infectie, dan bleek maar 7.8% van de deelnemers aan dit criterium van nieuwe of verergerde klachten te voldoen. Dit bevestigt de veronderstelling dat een simpele telling van symptomen op een arbitrair moment na COVID-19 infectie geen goed uitgangspunt is voor de identificatie van de groep met Long COVID. uitgebreide kenmerken voor en na COVID bekend van deelnemers.

Tevens diepte interviews over ervaringen rond COVID(zorg)

2.2 Impact en toegevoegde waarde

ZR	R	OR
X		

Denk daarbij aan:

- de impact van de toepassing van de resultaten van het project
- de termijn waarop de resultaten toepassing zullen vinden in relatie tot de pandemie
- de toegevoegde waarde vanuit Nederland op dat wat al internationaal is uitgezet
- aansluiting op en geen overlap met al lopende initiatieven

Geef uw overwegingen weer:

Uniek cohort en unieke samenwerking, goed gematchte controles. Resulteert in adviezen over het zorgpad, dat ook weerslag kan hebben bij andere ziektebeelden met aanhoudende klachten

2.3 Onderzoeksopzet

ZR	R	OR
X		

Voor de beoordeling van de onderzoeksopzet raden wij u aan om goed naar het relevantiecriteria: "onderzoeksopzet" in de subsidieoproep te kijken en op basis daarvan onderstaande punten te beoordelen in het plan van aanpak van het projectidee.

Denk daarbij aan:

- relevantie van de onderzoeksvragen in verhouding tot de doelstelling
- onderzoek op alle gevraagde aspecten: lichamenlijk, cognitief, mentaal, welbevinden, pathofysiologie, risicofactoren, ontvangen (na)zorg en zelfzorg.
- pathofysiologisch onderzoek en de relatie van dit onderzoek met lange termijn klachten
- wordt er gebruik gemaakt van reeds bestaande cohorten?
- de cohortgrootte
- de duur van de monitoring van de patiënten; de geplande meetpunten
- specifieke doelgroep(en) en diversiteit

Geef uw overwegingen weer:

In LL zijn vanaf het begin van de pandemie, maart 2020, wekelijks tot maandelijks extra vragenlijsten afgenomen toegespitst op de COVID-19 pandemie; dit is de LL COVID-19 database3

Uitkomsten hiervan worden gevisualiseerd op www.coronabarmeter.nl. Deze vragenlijsten bevatten items over de aanwezigheid en ernst van COVID-19 en een breed scala aan lichamenlijke en mentale klachten (waaronder angst en depressie), en items over functioneren, werk en zorggebruik. Op dit moment hebben 76.420 unieke deelnemers samen 772.397 vragenlijsten ingevuld; 4166 deelnemers kregen tot februari 2021 een COVID-19 diagnose waarvan er 73 (1.8%) in het ziekenhuis werden opgenomen inclusief 12 (0.3%) op de IC.

2.4 Borging en opschaalbaarheid

ZR	R	OR
	X	

- Wordt inzicht gegeven in hoe de ontwikkelde kennis wordt verspreid en gebruikt op zowel regionaal als landelijk niveau voor beleid, onderwijs, onderzoek en praktijk (indien relevant)?

Geef uw overwegingen weer:

het wordt in de aanvraag niet duidelijk aangegeven, maar gezien het bestaande netwerk en het bestaande cohort zou verspreiding van kennis en implementatie van de inzichten gerealiseerd moeten kunnen worden.

2.5 Samenwerking en projectgroep

ZR	R	OR
X		

- zijn de beschreven samenwerkingen relevant?
- is er bij alle facetten van het onderzoeksproject betrokkenheid van patiënten(vertegenwoordiging)?
- heeft het onderzoek een multidisciplinaire aanpak?

Geef uw overwegingen weer:

in onderdeel over zorgpad alle relevante partijen betrokken.

Reeds bestaande multi-disciplinaire samenwerking

2.6 Algemene relevantiecriteria

ZR	R	OR
	X	

Is er aandacht besteed aan één of meer van de algemene relevantiecriteria van ZonMw?

- Diversiteit (geslacht, leeftijd, achtergrond)
- toepassing van ICT en eHealth;
- onderwijs;
- participatie van patiënten en/of eindgebruikers

Geef uw overwegingen weer:

Interview met 30 patiënten, patiënten niet duidelijk betrokken bij studieopzet. Diversiteit komt niet uitgebreid aan de orde.

2.7 Samenvattend relevantieoordeel

ZR	R	OR
X		

Licht uw oordeel toe:

Uniek door samenwerking en de mogelijkheid klachten voor en na COVID te vergelijken. Aanwijzingen voor meer subtiele orgaanschade en inflammatoire en metabole ontregelingen worden onderzocht in het afgenomen bloed met behulp van twee Olink panels (inflammation en organ damage). Bij aanwijzingen voor afwijkingen in het inflammation panel volgt een gedetailleerde immunologische fenotypering, met single cell RNA-sequencing en T en B cel functie bepalingen. Op basis van ervaringen met zorg ontwikkeling zorgpad. Bevindingen bruikbaar om te vertalen naar andere aandoeningen met aanhoudende klachten

3. Kwaliteitscriteria

Legenda: ZG (zeer goed), G (goed), V (voldoende), M (matig), O (onvoldoende)

3.1 Doelstelling en vraag- of taakstelling

ZG	G	V	M	O
X				

Denk hierbij aan:

- helderheid en concreetheid van de doelstelling. Is de doelstelling SMART (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden) geformuleerd
- heldere definiëring van de onderzoekspopulatie en uitkomstmaten

Geef uw overwegingen weer:

Reeds veel relevante data voorhanden, uniek ivm beschikbaarheid pre COVID data en reeds bestaande samenwerking. Concrete doelen

3.2 Plan van aanpak

ZG	G	V	M	O
	X			

Denk hierbij aan:

- theoretische of empirische onderbouwing
- helderheid en concreetheid van het plan van aanpak
- adequaatheid van het plan van aanpak voor de vraagstelling/doelstelling
- geschiktheid van de gekozen methoden en analyses (design, studiepopulatie, data-bronnen)
- het gebruik van (op grote lijnen) overeenkomende protocollen met overeenkomende meetmethoden door samenwerkende cohorten, indien van toepassing;
- een powerberekening, indien van toepassing

Geef uw overwegingen weer:

goed doordacht, metingen op zes gebieden. Haalbaar gezien reeds voorhanden zijnde data en bestand samenwerkingsverband. Voor het onderdeel over het ontwerpen van het zorgpad goede opzet met alle relevante groepen. Input patiënten kan mogelijk nadrukkelijker

3.3 Haalbaarheid

ZG	G	V	M	O
X				

Denk hierbij aan:

- is het op basis van het projectidee aannemelijk dat het doel van de subsidieaanvraag binnen de gestelde tijd wordt bereikt met de beschikbare expertise, menskracht, faciliteiten en middelen
- realistische fasering en tijdplanning?
- is het een realistische verwachting dat het project snel kan starten?
- is het onderzoek haalbaar in de huidige pandemietoestand?
- is de recruteringsstrategie en inclusie verwachting realistisch (indien al beschreven in het projectidee)?

Geef uw overwegingen weer:

gezien reeds voorhanden zijnde data en haalbaar plan van aanpak

3.4 Projectgroep

ZG	G	V	M	O
X				

Denk hierbij aan:

- relevante expertise en beoogde einddoelgroep(en) zijn vertegenwoordigd;
- vertrouwde met specifieke terrein;
- eerdere activiteiten en producten

Geef uw overwegingen weer:

brede multidisciplinaire samenwerking

3.5 Samenvattend Kwaliteitsoordeel

ZG	G	V	M	O
X				

Licht uw oordeel toe:

Uniek doordat data beschikbaar zijn van voor COVID. Zeer uitgebreide en grondige dataverzameling. Vertaalbaar naar andere ziekten met aanhoudende klachten.

4. Begroting

Legenda: TH (Te hoog), R (reëel), TL (te laag)

4.1 Begroting

TH	R	TL
X		

In hoeverre is het budget realistisch gezien de geplande activiteiten? Is de toelichting op de begroting voldoende helder?

begroting goed toegelicht

Personeel: PostDoc 5.1.1c fte voor epidemiologische analyses PostDoc 5.1.1c fte voor pathofysiologische analyses

PostDoc 5.1.1c fte

voor multi-omics (genomics, metabolomics, proteomics) PostDoc 5.1.1c fte voor kosten analyses Artsonderzoeker

5.1.1c fte

huisarts voor actie onderzoek / zorgpad Artsonderzoeker 5.1.1c fte specialist voor actie onderzoek / zorgpad

Niet-wetenschappelijk medewerker HBO 0,6 fte bioinformatics Niet-wetenschappelijk medewerker HBO 5.1.1c fte

research nurse voor klinische fenotyperingen PostDoc 1 fte voor kwalitatief onderzoek Niet-wetenschappelijk

medewerker MBO voor kwalitatief onderzoek Materieel: Vragenlijsten € 5.1.2b Klinische fenotypering 5.1.2b

Genomics 5.1.2b Proteomics en Metabolomics

5.1.2b Interviewkosten 5.1.2b Implementatie Coronabarometer 5.1.2b POG 5.1.2b Conferenties €

5.1.2b OpenAccess 5.1.2b Alle senior onderzoekers en een deel van de dataverzameling worden betaald

door de organisaties die deze

aanvraag samen indienen.

vooral FTE voor data analyse. Wel ambitieuze doelen voor 15 maanden en met deze FTE vast haalbaar

5. ADVIES

Legenda: P (Positief), N (Negatief), B (Bespreken)

5.1 ADVIES

P	N	B
X		

Hier kunt u aangeven of u de indieners zou willen uitnodigen tot het indienen van een subsidieaanvraag. Wilt u ter toelichting aangeven welke onderbouwing u hiervoor geeft.

Bij een positief of te bespreken advies: welke vragen dan wel adviezen wilt u de indieners meegeven die zij kunnen verwerken in de uiteindelijke subsidieaanvraag?

Bij een negatief advies: op grond van welke criteria acht u het projectidee minder kansrijk?

Bij het advies tot wel of niet uitwerken weegt het relevantieoordeel zwaar en het kwaliteitsoordeel marginaal.

Licht uw advies in enkele zinnen toe:

Gezien data voor na covid, goede samenwerking en te verwachten opbrengsten